

ORKUPOLITIKKUR

Orkupolitikkurin hvarv

Landið má hava ein greiðan orkupolitikk, og Jarðfeingi víðari heimildir at fremja tiltøk á orkuøkinum. Tað sigur Sigurð í Jákupsstovu, rektari á Fróðskaparsetrinum og fyrrverandi stjóri á Jarðfeingi.

Sigurð í Jákupsstovu, rektari á Fróðskaparsetrinum, var stjóri á Oljufyrisitingini (seinni Jarðfeingi), tá stovnurin í 2004 fekk litið upp í hendur at orða ein orkupolitikk og gera eina nýggja elveitingarlóg. Elveitingarlógin varð samtykt 2007. Hann harmast, at arbeiðið at fremja orkupolitikkinum datt niður fyrri, tá nýggj samgonga tók við í 2008, og orkumál vórðu býtt millum Fiskimálaráðið og Vinnumálaráðið

Ingolf S. Olsen

Tað gongur ov seint at gera neyðugu átøkini á orkuøkinum til tess at skunda undir gongdina at gera orkuframleiðsluna á landi grøna. Tað heldur Sigurð í Jákupsstovu, rektari á Fróðskaparsetri Føroya, og fyrrverandi stjóri á Jarðfeingi.

Og amboðið at seta ferð á gongdina, er at fáa sett orð á ein greiðan orkupolitikk og samstundis geva føroysku orkuumsitingini Jarðfeingi røttu heimildirnar at virka og fremja átøk við støði í verandi og neyðugari nýggjari lóggávu, heldur hann.

Sigurð í Jákupsstovu vísir á, at í samgonguskjalinum frá 2004 setti landsstýrið sær fyrri at orða ein orkupolitikk og at gera eina elveitingarlóg. Táverandi Oljufyrisitingin, sum seinni bleiv partur av stovninum Jarðfeingi, fekk litið hesa upp-

gávuna í hendi. Við ársenda 2006 varð uppskot til orkupolitikk handað landsstýrismanninum, og í 2007 var elveitingarlógin samtykt í Løgtinginum. Men tá nýggj samgonga kom til í januar 2008, varð málsøkið orkumál býtt millum Fiskimálaráðið og Vinnumálaráðið, og úrslitið var í roynd og veru, at arbeiðið at fremja orkupolitikkin datt niður fyrri.

Sama tosið

Í 2011 vórðu orkumál aftur savnað, og heldur Sigurð í Jákupsstovu tað vera gleðiligt, at arbeiðið at orða ein orkupolitikk verður tikið upp aftur, og hann vónar, at tað samstundis verður sett út í kortið, hvørji átøk skulu fremjast og hvussu.

– Almenna orðaskiftið hevur staðið í stað leingi. Síðan oljukreppurnar í 1970'unum hevur verið tosað um oljuna, um prísir á henni,

og at vit mugu sleppa úr hennara hafti. Trupulleikin er, umframt at tørvur er á einum greiðum, orðaðum politikki á økinum, at ein orkumyndugleiki, til dømis Jarðfeingi, ikki hevur tey neyðugu amboðini at gera nakað munagott.

– Stovnurin má fáa lógarheimild at seta tiltøk í verk, sum kunnu flyta okkum nærri at grønum orkukeldum. Tað snýr seg ikki bara um at byggja út við varandi orku, men sanniliga eisini um at spara í nýtsluni. Ein spardur kilowatt-tími í húshaldinum sparir millum tveir og tríggjar kilowatt-tímar í olju á Sundsverkinum.

– Í dag verða sparingar framdar, tí fólk sjálvi taka iniciativ við til tær. Tað er sjálvsagt gleðiligt, men tú fært ikki øll við og tað tekur longri tíð, enn um ein orkumyndugleiki hevði hóskandi heimildir at skipa átøk til at minka orku-

nýtsluna og at leggja um til grøna orku, sigur Sigurð í Jákupsstovu.

Elveitingarlógin

Við elveitingarlógini varð lagt upp til, at kapping kundi fáast í lag innan framleiðslu av el, millum annað við kravinum um at vindorkuútbyggingar skuldu bjóðast út. Á henda hátt skuldi vera gjørligt at fáa aðrar framleiðarar enn SEV. Lógin setur eisini krav um, at framleiðsluvirksemið og netvirksemið skal vera roknskaparlaga atskilt, og at netið sum eitt náttúrligt monopol skal hvíla í sær sjálvum.

Sigurð í Jákupsstovu heldur ikki, at tað er neyðugt at gera størri broytingar í elveitingarlógini.

– Tað snýr seg fyrst og fremst um at brúka hana, og at hon verður eitt av fleiri amboðum hjá orkuumsitingini, sigur fyrrverandi stjórin á Jarðfeingi.

Greiðari heimildir

Johan Dahl, vinnumálaráðharri, sigur seg duga væl at fylgja hugsanini hjá Sigurði í Jákupsstovu um víðari og greiðari heimildir til Jarðfeingi.

– Jarðfeingi hevur í lýtuni leiklutin sum ráðgevandi myndugleiki í mun til orkumál, bæði fyrri elveitarar og landsstýri, umframt at stovnurin er eftirlitsmyndugleiki. Hesin dupultleiklutur verður eisini viðgjørdur í tí eina arbeiðsbólkinum í sambandi við virkisætlanina. Hartil er at siga, at Jarðfeingi hevur rættliga víðar heimildir í mun til loyvisveiting, og eftirlit við elveitarum. Spurningurin, sum eg havi viðgjørt saman við kommununum, er, hvørt tað hevði verið ynskiligt, at fingið eitt uttanveltaðan myndugleika, sum bæði hevði fakligan førleika og víðari heimildir at skera í gjøgnum – nøkulunda eftir sama leisti sum við gamla Orkuráðnum, men við serstøkum heimildum, sigur Johan Dahl.